

zák. domáhati toho, aby s ním společnou domácnost sdílely. Výživu dítek jest pak, pokud se to srovnává s účelem výchovy a pokud zvláštní okolnosti toho nevyžadují, ve společné domácnosti poskytnouti. Následkem toho není otec zpravidla povinen, aby platil výživné pro dítku, která proti jeho vůli, anižby bylo proto dostatečné příčiny, zdržují se mimo jeho domácnost. Tyto okolnosti, povinnost ku placení výživného odůvodňující, nebyly soudy nižšími vyšetřeny, nebylo proto možno o uplatňovaném nároku rozhodnouti, a byla usnesení soudů nižších stolic zrušena a nařízeno, aby soudem první stolice bylo vyšetřeno, zda-li na pravdě se zakládá tvrzení otce, že dítku proti jeho vůli byla ze společné domácnosti odvedena a u matky bydlejí a zda-li jest pro to dostatečné příčiny — a pak znovu rozhodnuto.

Čís. 827.

Poučiti účastníky o opravných prostředcích v opatření nesporného řízení se sice doporučuje, není však nutným.

(Rozh. ze dne 28. prosince 1920, R I 1114/20.)

V řízení o požadovacím nároku drobných pachtýřů odmítl rekursní soud stížnost vlastníka jako opožděnou. Nejvyšší soud nevyhověl rekursu vlastníka do odmítacího usnesení.

Důvody:

Ve stížnosti vytýká stěžovatel vadnost řízení, jelikož usnesení rekursního soudu neobsahovalo poučení o právních prostředcích, ani o lhůtě k nim. Stížnost není ospravedlněna. Třeba že se doporučuje, aby k usnesením, vydaným v nesporném řízení, bylo připojeno poučení uvedeného obsahu, nelze v tom případě, nestalo-li se tak, pokládati řízení za vadné, jelikož jednak není předpisu zákonného, který by připojení takového poučení nařizoval, jednak pak v čís. patentu ze dne 9. srpna 1854, čís. 208 ř. zák. (§ 9—15) lhůty k opravným prostředkům jsou určitě uvedeny a vedle § 2 obč. zák. nikdo se nemůže vymlouvat na neznalost zákona řádně vyhlášeného.

Čís. 828.

Zákon o zajištění půdy drobným pachtýřům ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n.

Nevadí, užíval-li pachtýř, potřebující pozemku ku své výživě, k některým úkonům obdělávacím též osob zjednaných.

(Rozh. ze dne 28. prosince 1920, R I 1121/20.)

Soud první stolice zamítl návrh pachtýřův, by mu byly pachtované pozemky přiřčeny do vlastnictví, ježto, jak sám udal, neobdělával požadovaných pozemků sám, nýbrž najatými dělníky, kdežto požadovací zákon v § 3 přiznává nárok jen tomu pachtýři, jenž požadované pozemky

obdělává sám nebo se svou rodinou. Rekursní soud napadené usnesení zrušil a přikázal prvému soudu, by o nároku pachtýřově dále jednal a znovu rozhodl. Důvody: Z ustanovení § 3 zákona ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n., dle něhož přísluší požadovací nárok jen pachtýři, který požadovaný pozemek sám nebo s rodinou obdělává, nelze vyvozovati, že by si pachtýř k obdělávání požadovaného pozemku čeleď zjednotati a s ní nebo za pomoci její pracovati nemohl. To vysvítá již z toho, že zákon přiznává pachtýři nárok na 8 ha požadovaných pozemků, tedy na takovou výměru pozemků, které by vůbec sám ani obdělávati nemohl. Nároku nemá jen ten pachtýř, který se sám o pozemek vůbec nestará. Požadovatel, jak výpovědí jeho jest prokázáno, o požadované pozemky se stará, takže nárok jeho ustanovením § 3 citov. zákona vyloučen není.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Vedle § 3 odstavec první zákona ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n. přísluší požadovací nárok ve smyslu §§ 1 a 2 tohoto zákona jen pachtýři, který sám nebo s rodinou obdělává požadovaný pozemek. Výklad, jako by pachtýř po případě členové jeho rodiny musili vlastníma rukama konati veškeré hospodářské práce, k obdělávání pachtovaného pozemku potřebné, jest příliš úzký a odporuje úmyslu zákonodárcovu a duchu zákona. Majíť ovšem z dobrodiní dotčeného zákona býti vyloučeni ti, kdož i bez pachtu mohou se užívati, jimž zaměstnání zemědělské jest pouze zaměstnáním vedlejším; naproti tomu mají výhod tímto zákonem poskytovaných býti účastni všichni ti, jimž obdělávání pachtované půdy jest — alespoň z části — zdrojem výživy. Za předpokladu posléze vytčeného nelze odpírati právo požadovací pachtýřům, kteří, věnujíce své vlastní síly dle možnosti obdělávání pachtovaného pozemku nečiní tak výlučně, nýbrž k některým úkonům obdělacím užívají pomoci čeledi po případě i osob k jich domácnosti nepatřících. Také o těchto pachtýřích lze tvrditi, že obdělávají sami (arci ne samotni) pachtované pozemky. Jinak byl by vyloučen velký počet drobných pachtýřů, kteří, nemohouce pro své jinaké povolání výhradně se zabývati hospodařením na pachtovaných pozemcích, nebo jsouce bez vlastních potahů, hospodářského náčiní atd., po případě nemajíce dostatečných fysických sil, přímo odkázáni jsou na pomoc jiných. V daném případě požadovatel tvrdil, že na pachtované louce ovšem sám nesekal, ale vlastnoručně pohrabával a jinak účasten byl, jako při odměřování louky k sečení, při sušení, sklizení, odvážení a uklizení sena a též po všechna léta pachtu se svými domácími lidmi — švakrovou a synovcem — vlastními rukou práci vynakládal, by sklídl potřebnou trávu a seno pro domácí zvířata; — že taktéž při obdělávání nepatrného kousku pole nucen byl účastniti se dohledu na konanou práci, obstarati semeno a býti po ruce synovci i dělníku konajícím polní práce; — konečně že příjmy obročí jsou zcela nepatrné a že výtěžky pachtovaných pozemků jeho bídne postavení má býti zlepšeno. Kdyby tomu tak bylo a kdyby zejména požadovatel potřeboval pachtovaných pozemků ke své výživě, nebylo by dle toho, co výše uvedeno, lze vyloučiti jeho požadovací právo dle § 3 odstavec první požadovacího zákona. Pouhé tvrzení požadovatelovo ovšem nestačí, a proto jest výrok rekurs-

ního soudu, že požadovací nárok dle § 3 pož. zákona vyloučen není, v tomto určitém znění ukvapený a přenáhlený. Dlužno spíše především zjistiti správnost tvrzení požadovatelova. S tohoto hlediska nelze pokládati za nesprávné, že bylo zamítavé usnesení prvního soudu zrušeno a nařízeno doplnění dosavadního řízení, při němž bude ovšem nutno dbáti případných námitek zákonných zástupců vlastníka, kteří dosud slyšení nebyli.

Čís. 829.

Pro posouzení otázky, zda žaloba byla vzata zpět před počátkem prvního roku, rozhodným jest okamžik, kdy podání, obsahující zpětvzetí žaloby, došlo do podatelny soudu.

(Rozh. ze dne 28. prosince 1920, R I 1151/20.)

Prohlášení žalobce, že bere žalobu zpět, došlo do podatelny procesního soudu první stolice několik minut před započatím prvního roku, k němuž žalovaný se dostavil; příslušnému kancelářskému oddělení bylo však dodáno až po předsevzetí prvního roku. Krajský soud vzal usnesením podání o zpětvzetí žaloby na vědomí a doručil je žalovanému, pozdějším usnesením pak uložil k návrhu žalovaného žalobci náhradu útrat procesních. Rekursní soud první usnesení změnil v ten rozum, že se prohlášení žalobce, že bere žalobu zpět, odmítá, druhé usnesení zrušil a uložil soudu první stolice, by, urče novou lhůtu k podání žalobní odpovědi, ve sporu dále po zákonu jednal. Důvody: Podle § 237 c. ř. s. smí žalobce bez souhlasu žalovaného upustiti od žaloby až do prvního roku a, nedostavil-li se žalovaný, i při tomto. Později a to do skončení ústního jednání smí tak učiniti pouze tehdy, vzdá-li se současně nároku žalobního. V tomto případě došlo písemné prohlášení, jímž žalobkyně brala žalobu zpět, k soudu po prvním roku. Tento okamžik je pro posuzování přípustnosti tohoto prohlášení rozhodný a nelze tu užiti ustanovení § 89 org. zák., poněvadž žalobci nebyla ani zákonem ani soudem k upuštění od žaloby lhůta dána a plyne z povahy věci, že soudce, první rok řídící, může přihlížeti jen k takovým podáním, která má při roku již po ruce. Za stavu věci, jak zde je, bylo by prohlášení strany žalující jen tehdy mělo právní význam, kdyby bylo bývalo podáno za souhlasu strany žalované, anebo kdyby se žalující strana byla žalobního nároku vzdala. Ježto však obsah příslušného podání těmto náležitostem nevyhovoval, bylo prohlášení o zpětvzetí žaloby právně bezúčinné. Poněvadž soud první stolice tak neučinil, nýbrž podání ono na vědomí vzal a odpůrci doručil, stěžuje si strana žalující právem do jeho usnesení, které je se zákonem (§ 237 c. ř. s.) v rozporu. Proto bylo usnesení to změnit, prohlášení strany žalující, jímž bere žalobu zpět, odmítnouti, a soud první stolice poukázati tak, jak se stalo. Zrušení pozdějšího usnesení je pouhým důsledkem odmítnutí prohlášení strany žalující, že bere žalobu zpět, a je tedy stížnost její i v tomto směru důvodna, — v důsledku čehož slušelo útraty spojené s podáním, jež toto usnesení vyřizovalo, ponechati jako náklady sporu vůbec a vyhraditi výrok o nich konečnému rozhodnutí.

Nejvyšší soud obnovil obě usnesení prvního soudu.